

SLOVENE

Štev. 190.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.

Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10—12 ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v ponedeljek, 22. avgusta 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemanj:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu
prejemanj: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petstotina (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvina
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravišškega telefona št. 188.

Volilno gibanje v Ameriki.

Sicer bo gotovo izvoljen v Zedinjenih državah sedanjí predsednik Roosevelt, a volitve v Ameriki so vendar »ameriške volitve«, o katerih mi hladnokrvni in ravnodušni prebivalci »stare zemlje« nimamo niti pojma. Ko bi se delalo pri nas tako, kakor se dela tam, stavimo, da ne bi bilo dovolj sodnikov in ne dovolj biričev, da bi »poravnali« vsa nasprotstva, katera bi se zgodila v nasprotju z načeli zakonodaje.

Volilna borba je že v republikanskih odborih, ki proglašajo kandidatom za predsedniško mesto Zedinjenih držav Roosevelta, nad vse burna. Pri seji državnega konventa republikancev v Illinoisu so bili ob Rooseveltovi kandidaturi zborovali tako navdušeni, da se je moral predsednik Cannon poslužiti megafona, da vzdriče: Republikanski delegati so svojemu navdušenju dali duška s takim upitnim ropotanjem in rjoventjem, kakor da bi bili za ta namen v šolo k najbolj divjemu indijanskemu rodu, ki ravno pleše pred napovedjo vojske običajni vojni ples.

Da za »voditelja« jenkijev ne sme zaostati tudi ameriško časopisje, je pač same ob sebi umevno. In ameriško časopisje pozra svojo nalogo bolje, kakor vsako drugo časopisje na svetu. Kdor hoče v Ameriki kandidirati, ta mora imeti ne slonovo, marveč že železno kožo: časopisi obdelavajo vse njegovo življenje, in če ne vejo o kandidatu nič slabega, si pa kar na celem izmislijo kako laž. Največji poštenjak pod solncem postane lahko čez noč tat, ropar, morivec in še kaj hujšega, ako nastopi kot kandidat.

Najbolj nedolžna izraza sta še goljuf in »lump«, a najrajši očitajo političnim nasprotnikom tatvino iz javnih blagajn. Tak boj je mnogokrat smešen. Nedavno je pisal neki republikanski list, da ima v dobro družščino zastopnikov v Vašingtonu le malo demokratov vstop. Nasprotni demokratski list je odgovoril na to zbadanje, da je to sicer res, sarkastično pa dostavil, da se demokratom tudi ni potreba ozirati na zakon glede zastarelosti, če se hočejo ogniti joče. List je pri tem mislil na republikanskega kongresnega člana Littauerja, ki le zato ni prišel vsled raznih goljufij na zatožno klop, ker je zadeva že zastarela.

Demokrati zlasti zato nimajo upanja, da bi bil izvoljen njihov kandidat za predsednika Zedinjenih držav, ker so nasprotniki »ekspanzivne politike«, od katere ljudstvo upa zase »zlatih gradov«. In sedaj, ko se je doznalo, da so na priborjenih Filipinskih otokih našli zlato, je ljudstvo še bolj navdušeno za povečanje ozemlja Zedinjenih držav in za nove pridobitve.

Nerazumljivo se nam prebivalcem stare zemlje pač zdi, da jenkiji preže po pridobitvah novih ozemelj. Saj imajo Američani v Severni Ameriki še dovolj zemljišč, ki čakajo »kolonizacije« in obdelovanja. Ta mesec otvorijo v Južni Dakoti novo kolonijo, takozvano »Rosebud Indian Reservation« in upajo, da se bode naselilo v novo naselbino

25 000 naselnikov. Predno bodo naselniki razdelili medse 382 000 akrov obsežno zemljišče, bode pač mnogo tepežev in tudi mnogo umorov.

Neizmerna pohlepnost po razširjenju ameriškega ozemlja je utemeljeno v ameriškem značaju. Pristnega Američana v podjetnosti ne prekosi nikdo na svetu, in ravno ameriška podjetnost povzročuje, da niti ameriški milijarder ne stopi v pokoj, marveč vedno in vedno dela in se trudi in peha za pomnožitev svojega ogromnega premoženja, in podjarmi vse, kar mu dela zapreke pri izvršitvi njegovih načrtov. Američan ni nikdar zadovoljen in nima nikdar zadosti, zato ni čuda, da je ravno ta podjetnost vtisnila tudi političnim stremljenjem svoj znak. Ameriški imperializem ali ekspanzivna politika republikanske severo-ameriške politične stranke ima svoj izvor v značaju Američanov.

V Rooseveltu pa so po svojem mnenju Američani našli moža, kateri bode to načelo uvedel tudi v svetovni politiki v korist Zedinjenih držav.

In tako je gotovo, naj bo volilni boj še tako hud, bo izvoljen predsednikom Zedinjenih držav Roosevelt. Z njegovo izvolitvijo bo zmagala ameriška ekspanzivna politika, ki hoče imeti in doseči vodilno vlogo na svetovnem političnem polju, kakor si je že ameriški kapital priboril nadvlado na svetovnem gospodarskem polju.

Z zmago teh načel pa smemo tudi pričakovati novih političnih preobratov, ki lahko znatno izpremene geografske meje raznih držav.

Že sedaj se vlikajo Zedinjene države z raznimi pretvezami v vsako mednarodno vprašanje. Strahu ne poznajo in boje se le še ogromne angleške vojne mornarice, zato so pa jenkiji vso svojo pozornost obrnili na Nemce in, kar je pač javna tajnost, niso bili zadnji, ki so skrivaj hujskali, da so Japonci pričeli vojsko z Rusijo.

Rusko-japonska vojska.

Na Japonskem so nemirni, ker toliko časa ne pade Port Artur. Posledice vojske na Japonskem že dobro čutijo. Ker je vsled vojske zaostal izvoz, je tudi zaostal obrt. — Posledica je: odpuščanje delavcev. V industrijskem mestu Kyoto se je 30 oseb od početka vojske sem umorilo, ker so bili brez dela. Tujci, kateri so pred vojsko radi obiskovali »solončno cesarstvo« in zapustili lepe vsote sinovom vzhajajočega solnca, sedaj vsled vojske ne hodijo na Japonsko. A največjo preglavico delajo Japoncem njihovi najboljši prijatelji Angleži, na gospodarskem polju seveda. V Ameriko, kamor so Japonci prej uvažali svoj čaj, so pričeli Angleži uvažati čaj s svojega otoka Cajlona.

Francози so začeli resno premišljevati o posledicah sedanje vojske. V strahu so, da store Japonci z njimi tako, kakor so storili z Rusi. Izvedeli so, da ima japonski generalni štab popolnoma izdelan načrt, kako napasti francoske naselbine v Aziji. Francoze to jako skrbi, ker njihovo brodogrje v azijskih vodah ni kos japonskemu, a predao bi mu prišlo na pomoč ono v Evropi, bi pač preteklo nekaj časa.

Novejša poročila trdijo, da je imel ruski generalni štab pač izdelane mobilizacijske načrte za slučaj vojske z drugimi državami,

a za vojsko z Japonci ni bilo pripravljenega ničesar. To pojasnjuje zmedenost in ruske neuspehe na bojišču.

Tudi močje, ki so načelovali vojski v Vzhodni Aziji, niso bili najboljši. Častniki, kateri so bili poslani v Vzhodno Azijo, so imeli svoje napake. Nameščenje v krajih, kjer sedaj vihra vojna, so smatrali ruski vojaški krogi za kazen, kakor v Avstriji nameščenje v galiških garnizijah. Sele Kuropatkin je naredil red. Njegove težave so bile velike. A sedaj je v ruski mandžurijski armadi red, preskrbljen je Port Artur in tudi Vladivostok popolnoma pripravljen na poset japonske armade.

Obleganje trdnjave Port Artur.

Hrabri Steselj bo torej branil trdnjavo hrabro do zadnjega.

Japonci naskakujejo z vso silo mesto. Strašne reči prirovedujejo o učinku japonskih krogel v Čifu pobegli indijski kuliji. Obstreljevanje traja noč in dan, podobno je groznemu gromenju. Razrušenih je že mnogo hiš. V mestu že primanjkuje vode, ker so se posušili vodnjaki.

Ako tudi podleže Port Artur, Japoncem ne bo začetkomu mnogo koristila njihova pridobitev. Dobili bodo razrušeno mesto, kup razvalin, s katerimi si pač ne bodo mogli odpmoči in utrdbe bodo tudi razdane in nerabne. Cesar pa ne bodo porušili Japonci, bodo najbrže razdajali Rusi sami, da si ne bodo mogli Japonci prav nič pomagati s priborjeno trdnjavo.

Japonci so 17. t. m. pričeli zopet grozno obstreljavati trdnjavo. Glavni naval je bil na levo rusko krilo in so Japonci vzeli postojanke ob Golobjem zalivu. Na desnem krilu so pa Rusi vzeli Japoncem več utrdb na Ljaotešanskem griču in pri Palundamo. Na vzete postojanke so Japonci urno razpostavili topove in podpirali s streljanjem prodirajoče čete. Vzeli so tudi dve notranji ruski utrdbi, ki pa sta le malo važni. Pri napadu so imeli Japonci velike izgube.

General Steselj je dal graditi nove utrdbe, kakor poročajo iz Rima. Civilno prebivalstvo v Port Arturu je skrito v podzemeljskih prostorih, v katerih je varno pred japonskimi krogli.

Japonci zato tako hité z nasilnim navalom na Port Artur, ker rabijo čete, 100 000 mož in tudi obležne topove v Mandžuriji in zlasti tudi za napad na Ljaojan.

Berolin, 20. avgusta. Kakor poročajo »Tageblatt«, je v Port Arturu še 7 ruskih vojnih ladij, nekaj topničark in del torpedovk. Pogrešajo le še »Diano«.

Čifu, 20. avgusta. (Reuterjev br. ur.) Parobrod »Rešilia« je v pretekli noči šest milj od Ljaotešanskega gorovja dohitel neki japonski rušilec torpedovk in pet torpedovk. Poveljnik rušilca torpedovk se je podal na krov in je dolgo časa govoril s japonskim generalnim konzulom v Tjencinu, Juin-om, ki je potoval na »Rešiliu« v Čifu. Gromenje topov pri Port Arturu je bilo včasih tako silno, da je bilo težko se sporazumeti. Japonci častnik je izjavil, da Japonci na vso moč obstreljavajo ruske utrdbe, ker pripravljajo napad nanie. Pozneje je Juin med pogovorom rekel: Današnji napad je skrajni napor Japonske, katerega so pripravile prejšnje bitke. Z vso gotovostjo pričakujem, da bo Port Artur kmalu v naših rokah.

Čifu, 20. avgusta. (Reuterjev urad.) Tu so razširjene govorice, da so Rusi pri Port Arturu zopet odbili Japonce. Potrjena ta vest še ni.

London, 20. avgusta. Iz Tokia poročajo: Nevojaki v Port Arturu so pismeno prosili Steslja, da smejo ostati v mestu, ker se nočejo izročiti v varstvo Japoncev.

London, 20. avgusta. »Daily Telegraph« poroča iz Sangaja 18. t. m.: Rusi so od početka obleganja portarturske trdnjave izgubili 10 000 ranjencev in mrtvih.

Peterburg, 20. avgusta. Poročevalec ruske brzojavne posredovalnice poroča iz Mukdena: Kakor naznanjajo portarturski begunci, ki so 13. t. m. odpotovali iz Port Arturja, so Japonci vsak dan na suhem obstreljavali mesto. Ranjencev je kakih 2000 in so nastanjeni po zasebnih hišah. Ranjenci odhajajo takoj k četam, ko se jim zacelijo rane.

London, 20. avgusta. »Daily Telegraph« poroča iz Mukdena: Tu cenijo ruske izgube na 10 000 mož z mrtvimi in ranjenci.

London, 20. avgusta. Kakor poročajo iz Petrograda, steje japonska armada vkljub temu, da je imela velikanske izgube, še vedno 100 000 mož. Težkih obleževalnih topov imajo Japonci 150, lahkih topov pa kakih 300. Streljanje na pristanišče ni povzročilo parnikom, križaricam in topničarkam nikake škode.

Peterburg, 21. avgusta. (Kor. ur. — Uradno.) Brzojavka generala Steslja ruskemu carju z dne 16. t. m. se glasi: Japonci so dva dni napadali višine Uglovške pri Lujzinem zalivu. Vsi napadi so bili pao odbiti; Uglovške in Divizijske višine so prišle v naše roke. Sovražne izgube so jako velike. Posebno so se odlikovali: General Kondratenko, polkovnik Irman, obrstajtnant Jolbin, topniški stotnik Andrejev in poveljnik lovcev. — Danes jutraj je došel pred naše prednje straže japonski odposlanec major Jamcoki s pismom, podpisanim od generala Nodzu in admirala Togo, ki me pozivlja, naj predam trdnjavo. Seveda sem poziv zavrnil. Srečen sem, da morem sporočiti, da se junaško borijo naše čete, katerih stanje je izvrstno.

Vojska v Mandžuriji.

Nova poročila trdijo, da so Japonci svoje skrajno desno krilo umaknili iz Dapindušaka v Tjančav, ki leži pri izviru reke Tajciho, pritoka reke Jalu. Japonci torej ne prodirajo proti Mukdenu. Kuroki se je, kakor so poročali, umaknil zopet v Hajčen. Razširjena so tudi poročila, da bodo Japonci poslali znaten del svoje armade na pomoč četam, katere oblegajo Port Artur. Kuroki je na vse načine izkušal izvabiti Kuropatkina, da bi prišel z bitko. A Kuropatkin ni šel na japonske limance. Hladnokrvno je ruska armada ostala v svojih utrjenih postojankah. Desno rusko krilo je naslonjeno na železnično postajo Anšančan, ki leži na progi železnice Hajčen Mukden. Svojo armado je Kuropatkin v severo zahodni smeri razvil čez Tankejuan Anpin do reke Tajciho. Dolžina te črte je 60 km. Seveda niso vse točke bile zasedene. Kuroki ni hotel pričeti z napadom, marveč je skušal izvabiti Ruse, da bi oni pričeli napadati. Seveda je napadalec izpostavljen ognju modernih pušk in topov, a tudi Kuropatkin je to vedel in ni napadel Japoncev, češ, ako hočejo Japonci bitko, naj jo prično sami, pripravljeni smejo biti na vroč sprejem.

Ruska armada je imela v teh postojankah dokaj upanja na zmago. Etino, kar grajajo vojaški tuji strokovnjaki, je to, da je ruska črta predolga (dva dni hoda), kar je bilo usodepolno za Avstrijce v bitki pri Magenti 4. junija 1859, in pa to, da bi bilo za rusko armado v slučaju, da bi se morala umakniti po porazu nazaj, jako neugodno, da usodno, ker ima ruska armada za seboj reko Tajciho, kar bi jako otežilo umikanje. Za avstrijsko armado je bilo 3. julija 1860 po porazu pri Kraljevem gradu usodepolno in je povzročilo mnogo izgub, ker je imela za hrbtom reko Labo.

Londona brzojavka poroča, da so Japonci zasedli 19. t. m. Anšančan. Iz tega sklepajo, da hoče Kuropatkin odkorakati proti Mukdenu. Pri poročilih iz Vzhodne

Azije moramo vsako poročilo sprejeti s največjo previdnostjo. Ni izključeno, da hoče Kuropatkin izvesti Kurokija za seboj v notranjo Mandžurijo, a ravno tako lahko je, da hoče s t. k. tičnih ozirih le bolj združiti svoje čete.

London, 20. avgusta. Kakor poročajo iz Ljaojana, so Japonci pomaknili svoje desno krilo 15 milj (24 km.) nazaj, a levo krilo prodira naprej ob reki Ljao.

London, 20. avgusta. Reuterjev brzojav poroča iz Tokia: Japonci so včeraj zasedli Anšan. Rusi se umikajo proti Mukdenu.

Pariz, 20. avgusta. »Matin« poroča o Kuropatkinovi brzojavki na carja, v kateri naznanja, da se bo ruska armada prihodnji teden nehala umikati. Ruska armada je že tako močna, da lahko misli na uspeh ob spopadu z Japonci. Rusi bodo napadli Japonce in ta bitka bo najvažnejša in odločilna v sedanji vojski.

Mukden, 19. avgusta. (Ruski uradni brzojav) Naše čete so 17. t. m. zopet zasedle Tasintušanski prelaz. Japonci so bili prisiljeni, da so se umaknili proti Sansenu. Dežuje že štiri dni.

Vojska na morju.

Berolin, 20. avgusta. »Berliner Tageblatt« je dobil iz Petrograda uradno potrdilo, da so došle ladje: »Pobjeda«, »Poltava«, »Retvizan«, »Sevastopolj«, »Perevjet«, »Palada« in »Bajan«, več topničark in torpedovk zopet v Port Artur. Pogrešajo zgolj ladjo »Diana«.

London, 20. avgusta. Kitajski guverner v Singaju je na povelje iz Pekina naznanil Rusom, da sme rušilec torpedovk »Gromoboj« ostati le do danes opoldne in križarka »Askold« le še 48 ur v pristanišču, a najkasneje v ponedeljek opoldne mora odpluti. Ako se to ne zgodi, bosta ladji razoroženi. Rusi so zahtevali za popravo »Askolda« 28 in za »Gromoboja« 18 dni.

Petrograd, 20. avgusta. Križarica »Novik« je priplula v pristanišče »Korjakovsk« in »Diana« v Sajgon.

Knez Uhtomski.

Podadmiral Uhtomski poveljuje sedaj po smrti Vithefta že drugič portarturski mornarici. Zadržano je poveljeval brodovju po žalostni smrti admirala Makarova. Kakor znano, so listi trdili, da je bil v zvezi s smrtjo Makarova in vled tega obsojen na smrt, nekateri celo, da so ga obesili. Potem ni bilo o njem slišati ničesar in so bile te vesti gotovo izmišljene, ker če bi bilo le količikaj resnice na tem, bi bil pač gotovo že odstranjen z vojnega pozorišča. Knez Uhtomski je star 56 let in je izvršil l. 1873. mornariško akademijo. Pred svojim odhodom v Vzhodno Azijo je bil načelnik štaba v kronštatskem bojnem pristanišču do februarja lanskega leta.

Življenje v Vladivostoku.

Vladivostok, 15. avg. V Vladivostok prihajajo sedaj iz cele Sibirije ruske vojaške čete. Vse vojašnice so prenapolnjene in vedno gradijo novih. Vojaška oblast je nastanila vojaštvo tudi po praznih zasebnih hišah. V Vladivostoku so tudi popravili na utrbeh vse pomanjkljivosti. Mesto so civilni Evropeci s svojimi družinami že zdavnaj zapustili. Čete, po katerih se je preje gibalo prebivalstvo, med katerim je bilo največ Japoncev, so prazne. Tudi del mesta Slobodka, v katerem je stanovalo revnejše prebivalstvo je prazen. Komur je le količikaj bilo mogoče, je zapustil mesto in se nastanil v drugih sibirskih krajih. Težka a važna naloga je, ohraniti tako veliko množico pri dobri volji. In zato so vojaki hvaležni ljudem, ki skrbje, seveda zgolj v svojo korist, njim za zabavo. Vojaki prav radi drago plačujejo zabave, ki se jim ponujajo, saj pa imajo tudi zvišano vojno plačo. Vsak dan igra vojaška godba in zvečer je v kavarni Jagdijelju koncert. Opere ni sicer več, a vsak večer prireja gospa Pitipa gledališke predstave. Tudi telovadno društvo prireja večkrat izlete v okolico. Japoncev se prebivalstvo ne boji. Ako vidijo japonske boje ladje, naznanijo to z zastavami in ponoči z barvanimi svetilkami. Vladivostok bo šele v nevarnosti, ko Japonci vzamejo Port Artur. A tudi za slučaj oblege Vladivostoka naj bodo pripravljeni na tak, če ne hujši odpor kakor pred Port Arturjem.

Berolin, 20. avg. »Lokal Anzeiger« poroča iz Peterburga, da je Japonska mobilizirala nov ekspedicijski kor, katerega pošlje proti Vladivostoku.

Razna poročila.

Berolin, 20. avgusta. Tu so razširjene govorice, da je nemški »Lloyd« prodal Rusiji parobrod »Cesar Viljem veliki«.

Kiel, 20. avgusta. Ruska vlada je tu naročila 20 torpedovk.

Vigo, 20. avgusta. Tu sem je došla ruska križarica »Ural«. V predpisanem roku bo zapustila zopet pristanišče.

London, 20. avgusta. »Times« poročajo, da sta se avstrijski cesar František Jožef in angleški kralj Edvard pri sestanku v Marijinih toplicah tudi razgovarjala o posredovanju med Rusijo in Japonsko.

London, 20. avgusta. Iz Čifua poročajo: Nemci so poslali 100 mož broječo četo iz Cantava petnajst milj proti vzhodu. Namen imajo preprečiti eventualno japonsko postajo brezžičnega brzojava.

London, 20. avgusta. Iz Tokia poroča »Daily Telegraph«, da so Rusi rešili moštvo one topničarice, ki se je 18. t. m. potopila pred Port Arturjem.

San Francisco, 20. avg. Ameriški parobrod pacifične družbe »Mandžurija« ima na krovu 90.000 funtov kontrabanta za Japonce.

Ruska zdravniška služba.

O njej piše Glücke: Največjega priznanja je pač vredna ta služba, katero kar le najboljše podpira družba rdečega križa. Voditelj te družbe na bojnem polju Aleksandrovski, pridobil si je neveljnih zaslug. Splošno se slavi tudi profesorja Zžgeja in Botkina, ki sta bila v bitki pri Vsfangovu vedno v najsprednejših vrstah in sredi deževja krogele, kjer sta požrtvovalno in junško opravljala svoje delo pri ranjenicah. Od 1800 ranjencev, ki so bili ranjeni v dva dni trajajoči bitki, preskrbel jih je rdeči križ 1200. Sanitetni vozovi, v katerih je v vsakem prostora za dva ranjenca, so zelo praktični po teh slabih potih.

Zdravstveno stanje ruske vojske je še do sedaj popolnoma dobro; le desinterija je nekoliko nastopila. Kdor se je sam prepričal, kako tukaj dež lije, ta bo znal hvaliti rusko zdravniško službo in bo vedel, kako trpežen je ruski vojak. — Kakor bi se bili oblaki utrgali, pričelo je liti, v četrt ure je bila planjava med Hajčnom in Ljaojanom spremenjena v jezero, iz katerega so molela ruska ležišča podobno otokom. Sotori jih niso mogli več braniti pred dežjem, mokri so bili do kože in vendar je donela pesem iz ležišč. A pri vsem tem vremenu vidiš tudi prav vesele podobe; drugega dne jezdila je ob takej plohi četa uhodnikov tretje divizije skozi Ljaojan. Sprejaj poveljnik, ponosno, v levi roki udo, v desnici pa velik, z oljem namočen kitajski dežnik, za njim pa jezdeci, vsi sl kareko okrašeni in na vse mogoče načine obvarovani pred dežjem; nekateri so imeli šotarsko platno čez gavo, drugi čez konje potegneno, nekateri so bili odeli s suknjami, drugi so si jih oblekli; in tako so šli tiho in potrpežljivo naprej, sicer ne v paradi, a dobro zavarovani pred dežjem. Jez mislim, da nimajo v nobeni vojski toliko prostosti glede na obleko, kakor v ruski.

Kuropatkinova brzojavka

na sestro pokojnega generala Kellerja se glasi:

Vaš brat je umrl kakor junak; pri grofovi smrti bili so navzoči njegov štabni šef polkovnik Oranovski in njegov ordonančni častnik. Teodor Edvardovič je po svoji navadi, da bi vodil bitko, izbral si najnevarnejše mesto; zadelo ga je 36 krogel od šrapnela, ki je eksplodiral v njegovi bližini. Nato je živel še nekoliko minut brez zavesti. Pozemski ostanek prepeljani so bili v Ljaojan. Sin pokojnika preskrbel je vse potrebno, da se prepelje zemске ostanke v Peterburg. Za nas vse, ki smo pokojnika poznali in ga odkritosrečno ljubili, pomenja njegova smrt veliko izgubo. Tudi za vojsko je izguba nedomestna.

Zlorabljanje »Rdečega križa«.

London, 20. avgusta. Rusi trdijo, da odpošiljajo Japonci pod zaščito »Rdečega križa« ogleduhe. Tako je naznanil pred kratkim neki ruski strelac častniku, da se bliža 13 Japoncev z zastavo »Rdečega križa«. Častnik je zapovedal strelcu, naj vseeno strelja na nje, in ta je tudi ranil in postrlel mnogo Japoncev.

Bolniška ladja »Orel«.

Toulon, 20. avgusta. Na krovu bolniške ladje »Orel« je priredil poveljnik Reymann ob priliki prestolonaslednikovega rojstva pojedino, katere so se udeležili prisotni člani »Rdečega križa«.

Cesar Viljem o vojski.

Berolin, 20. avgusta. »Berl. Ztg.« poroča iz Ksela: Cesar Viljem je ogledoval tukajšnjo posadko pol ure. V svojem nagovoru je omenil tudi vzhodnoazijske vojske. Obširno je razpravljal o orožju in o naukih, ki jih dajejo armadi boji pred Port Arturjem in v Mandžuriji.

Baltiško brodovje.

Pariz, 20. avgusta. »Echo de Paris« poroča, da bo baltiško brodovje odplulo konec septembra na bojišče. V Kielu bo prva a v Brestu druga postaja. S premogom je bo preskrbovala nemška parobrodna družba »Hamburg Amerika Linie«.

Peterburg, 20. avgusta. Preobraženski polk carske garde je dobil povelje, da naj gre v Libavo. Iz tega sklepajo, da se hoče car tu posloviti od oddelka baltiškega brodovja, ki pojde na bojišče.

Zblazneli vojaki.

Moskva, 20. avgusta. Včeraj zvečer je iz Vzhodne Azije došel vlak, v katerem so bili prepeljani častniki in vojaki, ki so

zblazneli v Vahedni Aziji. Na kolodvoru so bili srce pretresajoči prizori. Zadržano so jih izročili neki tukajšnji blaznici.

Ruska mobilizacija.

Peterburg, 19. avgusta. (U. b.) S cesarskim ukazom so poklicani pod orožje rezervisti iz 47 okrožij v gubernijah Poltava, Kurak, Tver, Sumara, Saratov, Astrahan, Ufa, Simbirsk, Perm, Peterburg, Novgorod, Pskov, Livland, Estland, Arhangelsk in Olonec. Nekaj rezervistov bodo poklicali pod orožje iz dveh okrožij v gubernijah: Poltava, Harkov, Kijev, Podolsko in Černejev in iz sedmih okrožij v gubernijah: Tver in Nižji Novgorod.

Argentinijska ne prodaja brodovja Rusiji.

London, 20. avgusta. Iz Buenos Aires poročajo, da je vlada zopet odklonila rusko ponudbo za nakup bojnih ladij. Argentinska ljudovlada ne more prodati med vojsko vojnih ladij tudi s pogojem, da jih odda Rusiji po končani vojski, ker bi kršila nevtralnost. Ta odgovor je najbrže povzročila Angleška.

Važna ruska izjava.

New York, 20. avgusta. Veliko pozornost vzbuja tu izjava ruskega poslanika grofa Cassinija. Rekel je: »Ker so Japonci v Čifu prekršili kitajsko nevtralnost, se tudi Rusi ne bodo več ozirali na njo. Položaj je bolj resen, kakor je bil ob ustaji bokserjev.«

Upoklicani zdravniki.

Petrograd, 20. avgusta. »Pravilatelstvenij Vestnik« priobčile ukaz, s katerim se vsi zdravniki in medicinski tretjega leta pozvani v aktivno vojno službo.

Odposlaništvo velikega kneza Borisa.

Petrograd, 20. avgusta. Ruska vladna brzojavka iz Mukdena poroča: Veliki knez Boris bo na čelu vojaškega odposlaništva odšel v Petrograd, da čestita povodom rojstva cesarjeviča prestolonaslednika. Pozneje zopet odpotuje k armadi.

Japonsko prostovoljno brodovje.

London, 20. avgusta. Zveza japonskih ladij je sklenila ustanoviti prostovoljno japonsko brodovje, obstoječe iz križaric.

Varstvo ladij.

London, 20. avgusta. Lastniki ladij v Liverpoolu so zahtevali, da naj angleška vlada takoj stori potrebne korake v varstvo angleškega brodovja. Vled postopanja Rusije proti angleškim ladjam je angleška kupčijska mornarica v nevarnosti, da bodo vsled tega imele koristi druge države.

Angleško-avstrijska mirovna pogodba.

Neki angleški list je te dni poročal, da sta avstrijski in angleški vladar ob sestanku v Marijinih toplicah podpisala mirovno pogodbo med obema državama.

Ta vest pa dosedaj še ni potrjena, pač pa se vrše pogajanja o tej zadevi med obema državama že od mecca julija.

Nemci so si v lasel

zaradi shoda v Opavi. Nemška ljudska stranka je nevoljna vsled sprejema poslanca H. Mannna pri shodu. Vsenemci so pričakovali za svojo stranko vsled shoda mnogo koristi, a sedaj izprevideli, da so jim svobodni Vsenemci odnesli ves dobiček. »Alld. Tagblatt« zato besno napada Wolfa in piše: »Poziv dr. Rochowanskega na shodu k edinstvi pač ni mogel veljati ljudem brez časti. Le človek brez časti nese nalik zloglasnim ženskam svoje sramoto v javnost, ki onjem (Wolfu) ve, da je grešil proti osebi in proti časti ljudskega zastopnika. Šlezijci bi storili prav, da bi tega ničvrednega v prihodnosti pustili pri miru. Njajmo li v Slezijski spodobnih nemških mož, ki bi zastopali ljudstvo? Kakor vidimo, ošabni Schönerer čudno psuje Wolfa, a oba skupaj delata le zgago povsod.«

Gališki deželni zbor

bo zboroval od srede septembra do konca oktobra. Ker je neverjetno, da bi zboroval istočasno s državnim zborom, bo državni zbor najbrže sklican šele pričetkom novembra.

Mažarska naselbina v Zagrebu.

Iz Zagreba, 16. avgusta.

Do leta 1880. je bilo v Zagrebu prav malo Mažarov. Pri železnici in drugih zajedniških uradih so bili nameščeni domačini Hrvati. Kako so Hrvati branili pravico svoje jezika pri zajedniških uradih še l. 1883, je najboljši dokaz buna proti finančnemu ravnatelju Davidu, ki je hotel prisiliti hrvaške finančne uradnike, da se nauče mažarski. Buna je bila zatrta, ne pa pohlepa mažarska za mažarizacijo Hrvaške. Z banom Khuen-Hedervaryjem se začne pravo nase ljevanje mažarskih uradnikov na Hrvaško. Od njegovega nastopa l. 1883. pa do l. 1890. je bila mažarsčina edini uradni jezik na železnicah. V Zagreb pa se je doselilo veliko

število Mažarov, ko je bil dogotovljen leta 1890. novi državni kolodvor. Tukaj so bili nameščeni sami Mažari, a sčasoma so odstranili vse niže služabnike iz službe, kar je bilo čisto še Hrvatov, tako da zdaj ni niti enega več nameščenega. Ko se je nato uredilo železniško ravnateljstvo, so bili ravno tako izključeni od službe vsi Hrvati. Železniška uprava je potem začela dogovore z mestno občino, da potrebuje pri kolodvoru velik kos zemljišča za strojarne delavnice, ter se bahoto izjavila, da ne da zastoj zemljišča, da se bodo te delavnice sezidale kje drugje zunaj Zagreba. Mestno zastopstvo zagrebsko, takrat že mažaronsko, je ugodilo mažarski prevzetnosti ter darovalo zemljišče, saj je mislilo, da dobe v teh delavnicah zaslužka tudi domači ljudje. Kaj še! Mažari so tudi v te delavnice postavili za delavce same Mažare.

S tolikimi mažarskimi družinami se je doselilo v Zagreb seveda tudi mnogo slug in služkinj, ker Mažari hočejo imeti le svoje ljudi za postrežbo. Okoli državnega kolodvora je tako nastala mažarska naselbina. Zdaj so storili Mažari korak dalje. Oroci teh naseljencev morajo seveda ostati Mažari, zato ne smejo v hrvaške šole. Treba je tedaj zanje postaviti mažarsko šolo. Po hrvaškem šolskem zakonu jim je to dovoljeno, samo se mora v šoli učiti tudi hrvaški in učitelj mora imeti spričevalo učiteljske sposobnosti od hrvaške izpitne komisije. Pa kaj to vsa Mažarska briga, kar so imeli bana Khuen-Hedervaryja za zaščitnika. Vse so dosegli, kar so hoteli, in zdaj imajo svojo mažarsko šolo, katere ne spada niti pod nadzorstvo hrvaškega šolskega nadzornika, nego pod ogrskega, dasi je to čisto nepostavno. Oroci iz te šole, kamor zahaja tudi nekoliko hrvaške dece, bodo kasneje največji janičarji na Hrvaškem, a ker znajo mažarski, seveda tudi povsodi prvi po službah v zajedniških uradih. Tako se dela mažarska propaganda, a Hrvati mažaroni na vse to molče. Dodim Mažari v čisto hrvaškem Medmuru, kjer živi 80.000 Hrvatov, ne trpe nobene hrvaške šole, dobe oni v Zagrebu svojo šolo brez vsake težave. Oni kar zapovedujejo — in mora biti iz tega se vidi, kako slabi so Hrvati in kako malo imajo odporne moči v svoji deželi.

Mažari pa s temi uspehi niso zadovoljni. Ker se s Hrvati sploh nečejo družiti, so zasnovali svoja društva. Uradniki imajo svojo mažarsko kazino, delavci pa svojo bralno in zabavno društvo v strojarški delavnici. Kjer dajejo tudi zabave čisto mažarske. To so si praktično uredili, ker tukaj so varni in delajo, kar hočejo.

Toda Mažari snujejo v najnovejšem času še neko podjetje. Oni hočejo vse Mažare, delavce in niže uradnike, naseliti na enem selišču. Država je sklenila sezidati blizu strojarnice toliko malih hiš, kolikor je rodovin, ter jim te hišice prepustiti na odkup. To je za delavske rodovine in za niže uradnike dobra stvar. Toda Mažari tega ne delajo iz plemenitega namena, marveč iz sebičnosti. Zakaj to? Poznato je, da vsi naseljeni Mažari v Zagrebu po mogočnosti dobivajo vse, kar potrebujejo za življenje, posebno pa obleko, iz Bulimpešte. Etino korist tedaj od teh naseljencev ima Zagreb, kar plačajo za stanovanja. Zlaj hočejo imeti še to korist. Uprava železnice je prosila mestno zastopstvo, da bi za stavbišča dobila zemljišče dalje od strojarnice prav poceni. Mi smo zares radovedni, kaj in kako hode na to odgovorilo mestno zastopstvo. Če je še kaj domoljubja pri Hrvatih, se v tako svrhu ne sme prodati niti pedenj zemlje, saj je vendar očitno, kaj mislijo Mažari s tem doseči. Da bi pa Hrvati sami podpirali na ta način na svojo gmotno in duševno škodo mažarsko naselbino, ne moremo verovati. Skrajni čas je že, da odpremo enkrat oči in da dobro pogledamo, kaj snuje naš protivnik.

Mednarodni kongres socialne demokracije.

Mednarodni kongresi socialne demokracije so takorekoč zadnji častniki nekdanje mogočne socialne demokracije. Čimdalje bolj ustanavljajo soc. demokratje narodne stranke skupine. Pri sedanjem kongresu v Amsterdamu so celo za Luksemburg in za Litavsko zahtevali potrdilo o ustanovitvi narodnostnih socialne demokratičnih skupin. Avstrijski soc. demokratje so tu peli hvalo sami sebi. Rekli so, da so le oni borilci za splošno volilno pravico in da tvorijo le oni kulturni element v Avstriji. Oni so priborili zborovalno, društveno, združevalno in en del tiskovne svobode. Kako smešni so pač soc. demokratje v Avstriji! Njihovo bahanje pač spominja na gosko, ki se je našopirila s pavovim perjem.

Mednarodni socialistični kongres je imel 20. t. m. svojo zadnjo sejo. Najprvo je bila sprejeta resolucija glede majnikove svedčnosti, v kateri se pozivljajo socialistična rudarska društva, da prireajo vsakoletne demonstracije za šurno delo ter da se praznuje 1. majnik. Nadalje je bila sprejeta resolucija glede trustov, v kateri se povdarja, da morajo socialisti naperiti svoja prizadevanja za združenje izdelovanja.

Sklepanje glede resolucije o iselivni in naselitvi je bilo odgojeno do bodočega kongresa, ki se bo vršil 1. 1907 v Stuttgartu.

Papež in francoski katoličani.

Iz Rima poročajo, da je papež v kljub boju s Combom ministrom pozval francoske katoličane, da naj se držijo navodil Leona XIII. in naj zato ne podpirajo monarhističnih stremeljenj, marveč naj kot republikanci delujejo pri razvoju ljudovlade.

Krst ruskega prestolonaslednika.

Pruski princ Henrik se poda v Petrov dvorec, da zastopa cesarja Viljema kakor botra na krstu velikega kneza prestolonaslednika, ki se bo vršil 24. t. m. Princa bo spremljal dvorni maršal podadmiral baron Seekendorf in pebočnik kapitanlajtnant pl. Bülow.

Apostolski delegat umrl.

Apostolski delegat v Carigradu, Bonetti, je umrl dne 18. avgusta, ob 10. uri zvečer, na stari bolezni na jetrih, ki se je v zadnjih dneh silno skujšala. V vseh katoliških krogih vlada velika žalost. Vsi prvi tolmači vseh poslanstev so obiskali na poziv svojih misijonov generalnega vikarja ter mu izrazili svoje sožalje. Zastopniki vseh katoliških cerkvenih zavodov in šol ter patrijarhati raznih konfesij in bolgarski eksarhat so tudi izrazili svoje sožalje. Pogreb se je včeraj vršil. Pokojnika bodo pokopali v cerkvi sv. Duha.

Upor Hererov.

General Trotha je sicer porazil Herere, a ti niso pobegnili proti severu, marveč proti jugu. Sedaj bo z njimi mala vojska, ki je najbolj naporna in zahteva največ žrtev. Vojski krogi zahtevajo pomnožitev vojaštva.

Koroške novice.

k Spodnji Dravograd. V torek, dne 9. t. m., je bila tukaj huda ploha. Vsled močnega naliva je planinsko cesto na več krajih popolnoma raztrgalo. Po ure od Spod. Dravograda na glavni cesti proti Mariboru je zasul velik plaz glavno cesto. Toče hvala Bogu ni bilo.

k Dobriava. Minuli teden je hotel neki tat vlomiti v cerkev Matere božje na gori. Zid in vrata v žagrad je precej poškodoval.

k Št. Jurij na Vinogradih. (Razno.) Malokdaj obeta leto biti tako slabo, kakor je letos. Pod Vogljami proti Gremčičam še sedaj teče po važenberskem prostranem polju takimenovani gladovni potok. L udje namreč pravijo, da tedaj leto ni kaj prida, kadar se imenovani gladovni potok vsaj do kresa ne posuši. In imajo za letos najbrž prav. Na binkoštno soboto nas je skoraj pohrustala toča; kar je pustila, so veliki del poškodovali ostudni »voglei«, ki napravljajo, kakor drugod tako tudi pri nas, veliko nesreče. Zito kaže prav slabo, kar ga je zrastle in dozorelo po drugem vsejanju, je zelo lahko. Samo živina ima letos pri nas obilo krme. Lepo se je obnesla pomladna košnja in kaj lepa je povsod detelja. Malokateri dan premine, da ne prigrizajo od severne in za hodne strani črni obaki, o katerih pravijo, da ima skoraj vsak le točo v sebi. — Za malo šentvidsko cerkev je kršćanska, blaga žena Rajnekarca dela napraviti prav lep novi tabernakelj, drugi farmanj pa so zložili in dali popraviti in lepo ocediti zvonik. Bog jim povrni! Bil je pač potreben poprave malošentvidski zvonik. Saj je rastlo že drevje na njem, in hudo-mušneži so trdili, da so zunaj zvonika na drevju že parkrat gnjezdile štoklje. Tega veselja jim ne privoščimo več.

k Sv. Viliarje. Na predvečer sv. Lovrenca dospela je semkaj procesija iz Eibisvalda na Stajerskem; vseh skupaj je bilo 31 oseb. Ti romarji gredo večinoma peš in obidejo med potom več romarskih cerkev, kakor n. pr. Marijino cerkev v Dolini, Gospo Sveto, Z. hpolje, Podgorje itd. Procesija je dičila 10 belo oblečenih devic, ki so pele lavretanske litanije. — Na dan sv. Lovrenca prišlo je okoli 250 romarjev iz Bova v spremstvu njihovega kaplana g. Jožica Fon. Isti dan priromali so tudi cerkveni pevci iz Bohinja v družbi svojega g. župnika. — Od začetka julija do zdaj je došlo sem kakih 1500 romarjev in hirbolavcev. To je nekaj manj kot prejšnja leta v tem času. Dela nam konkurenco božja pot na Brezjah. Posebno veliko pa je prišlo vojakov-kadetov iz raznih šol na taktične vaje. Pred 10. julijem je bilo tukaj 15 častnikov od generalnega štaba, ki so proučevali načrt o zgradbi male trdnjave na Ukovškem vrhu v svrhu večje varnosti proti požrešnim Italijanom. — Tekom zadnjih treh tednov je bilo tukaj jako veliko neviht z groznim bliskom in treskom. Posebno huda nevihta je bila dne 6. t. m. od 4.—5. ure popoldne. Vdarjalo je v bližini, da se je cela gora tresla. Vkljub temu je prišlo kakih 400 romarjev iz raznih krajev. Bili so večinoma do kože mokri, a vendar dobre volje. Nekaj imam še opomniti: da pride tako malo Slovencev-Korošcev na tukajšnjo božjo pot; posebno pa se bojijo

hrbov slovenski duhovni. Tujih svedenikov je došlo doslej šele 50. Góri vendar vsak lahko dosopiha; dóli pa gre tudi po saneh. Cena za vožnjo je 3 K. Od 31. julija do 7. avgusta se je peljalo 25 oseb tem potom v dolino.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. avgusta.

»Slov. kršč. soc. zveza« naznanja, da so poročila poslala sledeča nadaljna društva: 8 Kat. slov. izobraževalno društvo St. Vid pri Vipavi, 9 Kat. slov. izobraževalno društvo Krži pri Trziču, 10 Kat. izobraževalno društvo na Mirni na Dolenjskem. — Še enkrat prošimo ostala društva, naj do nedelje storijo svojo dolžnost.

Tajništvo vodstva družbe sv. Cirila in Metoda bode poslovalo dalje redno vsak dan, izvenem nedelje in praznike, od 3 do 6 ure popoldne v družbini sobi v »Narodnem domu«. To se naznanja s pri-stavkom, da se prodaja tam tudi »narodni kolek«.

— Vojaško veteransko društvo v Št. Vidu nad Ljubljano se je včeraj 21. avgusta v proslavo rojstva cesarja Frančiška Josipa I. udeležilo — korporativno 28 mož — v župni cerkvi sv. maše. Za ves trud za ustanovitev tega društva gre hvála izvoljenemu načelniku društva gospodu Fr. Sušteršiču.

— Požari. V jutro dne 20. t. m. ob 3. uri je začelo goreti na Greti v neki kolibi za delavce, ki delajo na gradnji železnice. Prišli so gasilci ter po nekoliko urah pogasili ogenj, ki je pa vpepel kolibo in neki konjski hlev, ki sta oba last Miroslava Mozetiča. Požar je napravil škode za 8000 K. Obe poslopji sta bili zavarovani proti požaru. — Ob 4. uri in pol zjutraj je začelo goreti v delavnici mizarja Antona Conti, ki se nahaja v ulici Petronio št. 1. Gasilci so tu uspešneje gasili. Vendar je ogenj uničil raznega pohištva in orodja v vrednosti 300 kron. — V Otočcu v bivši vojaški granici je nastal v četrtek zvečer velik požar, ki je trajal do petka zjutraj. 25 družin je brez strehe. Škoda znaša četrtilijuna kron.

— Grški princ Jurij. Iz Rima poročajo, da pride grški princ Jurij v svoji lastnosti vrhovnega komisarja na Kreti, na grad Raccogni pri Turinu, kjer biva sedaj italijanski kralj. Princ se hoče razgovarjati s kraljem radi podaljšanja sedanjega načina vladanja na otoku Kreti, ker so celo Krečani protivni, da bi se otok Kreta združil z grškim kraljestvom.

— Vodovod v Bohinju. V Bohinjski Bistrici so nedavno začeli graditi vodovod.

— Strela je 18. t. m. v Tominjah na Notranjskem uderila v poslopje A. Logarja. Poslopje je pogorelo, kakor tudi sosedja I. Primca; zgorelo je tudi nekaj živalij. — Logar ima škode do 10 tisoč, Primca pa do 2500 K.

— Pogorela so 15. t. m. v vasi Kraje pri Dolu poslopja L. Povšeta; škode je do 1600 K.

— Solske vesti. Premeščena je učiteljica gđe T. Lavrenčič iz Loškega potoka v Vel. Dolino in gospa Josipina Ravent iz Doline v Catež. Nameščeni so: I. Erbežnik v Kostanjevici, M. Brezovar v St. Rupertu in I. Arnšek v Leskovcu.

— Iz Hotedršice se nam piše: Poslovl se je od nas č. g. župnik S. Ker, ki je 15 let bival med nami. Velika množica ljudstva se je zbrala, ko se je gospod poslovjal od nas. Mnogi so ga spremili do kolodvora v Logatcu. Že drugi dan pa se je pripeljal novi župnik g. Al. Jarec. Sprejem je bil veličasten. Mladenci so postavili 53 mlajev in 7 »svetolokov«. Prejšnjemu gospodu kličemo: B g Vas ohrani še mnogo let! Novega pa pozdravljamo: Dobro došli!

— Zakasnel cvet. V Begunjah na Notranjskem imamo pomlad: ob veliki cesti je mlada jablana vsa v belem cvetu. Či bo pa kaj sadu, bomo že tudi sporečili.

— Izgubila se je slaboumna Marija Lunder, srednje velikesti, doma iz Velike Slevce, župnija Velike Lišče, občina Sveti Gregor. Sla je proti Turjaku. Kdor jo najde, odda naj jo na Vel. Savelo.

— I. kongres srbskih zdravnikov in naravoslovcev pod pokroviteljstvom kralja Petra I. se bode vršil po sledečem sporedu: 18. (5.) septembra prvi sestanek članov kongresa, eventuelno z rodbinami, ob 8. uri zvečer v »Grand Hotelu; 19. (6.) septembra dopoldne ob 11. uri svedana otvoritev kongresa, popoldne poslovanje sekcij, zvečer svedana predstava v »Narodnem pozorišču«; 20. (7.) septembra dopoldne poslovanje sekcij, popoldne izlet v okolico Belgrada, zvečer koncert; 21. (8.) septembra dopoldne poslovanje sekcij, popoldne poslovanje sekcij v zvezi s posetom bolnic, na učnih muzej, kabinetov itd., ob 11. uri zaključna skupna seja kongresa, zvečer ban

ket; 22. (9.) septembra izleti z železnico in s parobrodom (še se javi zadostno število udeležnikov). — Udeležniki kongresa javijo naj se gospodu Djoki Stanojeviću, profesorju velike šole v Belgradu, in naj upošljejo svoto 10 dinarjev za vstopnico. Zastiran potovanja in stanovanj bode pripravljali odbor v kratkem vse potrebno objavil.

— Iz Novega mesta se nam piše: Blagovolite pojasniti poročilo glede moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Nicer, da podružnica tri leta ni imela občnega zbora. Občni zbor je bil sklican vsako leto, tako tudi leta 1903., toda opetovano brez uspeha. Tako sta lani prišla na občni zbor le dva člana, in zbor se seveda ni mogel vršiti. Letos so prišli na občni zbor trije člani ter so na izrecno zahtevo večletnega predsednika gospoda Fr. Perkota volili nov odbor, ker sam ni hotel več prevzeti odborništv.

— Iz novomeške okolice se nam piše: Novomeška davkarja je po davčnem iztirjevalcu razposlala opomine zaradi zastalnih davkov. Dobro, ker mnoge je res treba opominjati. Vendar pa je čudno, če stranke dobe opomine, predno so dobile plačilo naloge. Brez teh stranke ne vedo, ne kdaj, ne koliko jim je treba plačati. Torej več reda!

— Rizzijske poezije. Poroča se nam: Nečak nekdanjega ljubljanskega župana Hradeckega, gospod Rizzi, je svoj čas obiskoval ljubljanske šole. Tedaj se je seznanil z dr. Prešernom in tri njegove pesmi prevedel v nemški jezik. V kratkem izidejo Rizzijske poezije pri H. Schlicku v St. Vidu na Koroškem.

— 25letnica del. podp. društva v Trstu. Ob pol 8 uri zjutraj se je zbralo na tisoče občinstva pred starim domom delavskega podp. društva. Ob 8 so v spremstvu mestne godbe prikorakali delavci s svojo zastavo v cerkev sv. Antona novega. Pri velikih vratih je sprejel predsednika g. Mandiča in odbor č. g. župnik dr. Pederzoli. V cerkvi je daroval sv. mašo za žive in pokojne ude del. društva č. g. A. Furlan, kaplan istotam. »Slovansko pevsko društvo« je krasno izvajalo točke cerkvenega petja. Impozantno je bilo gledati pred oltarjem lepo zastavo in za zastavo v cerkvi na tisoče delavcev. R. v. cerkev daje najlepšo priliko za slovesni javni nastop. Vsako leto je v Trstu ta dan res slovenski narodni dan! Po končani cerkveni slavnosti so odkorakali v istem redu nazaj, a žal, ne v nov »Narodni dom«. ampak v stari dom. Vzrok: Magistrat ni še poslal iz kljubovanja komisije, da bi pregledala nove prostore, zato ni bilo dovoljeno stopiti v novi dom. Ogorčenje veliko! Popoldne se je vršila velikanska veselica v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu.

— Iz Kostanjevice pri Krasu: Prva javna veselica, katero je priredilo naše mlado »Delavsko izobraževalno in podporno društvo« na praznik Marijinega Vnebovzvetja v proslavo društvenega patrona sv. Roka, se je prav dobro obnesla. Vse točke precej obširnega sporeda so bile dobro izvajane, zlasti je vse presenetil mladenič Ciril Godnič z deklamacijo »V pepelnici noči«; pa tudi mladenič Franc Pahor je prav dobro uspel z deklamacijo »Oj z Bogom ti, planinski svet.« Oba deklamovalca sta se bila udeležila mladeniškega shoda na Brezjah in njuni prvi javni nastop na naši veselici je gotovo sad one udeležbe, saj sta tam prvič videla, kako znajo nastopati vrli slovenski mladeniči, ki so res vneti za vse dobro in blago. Jako lepo je predaval č. g. L. Smolnikar, kateri je prihitel k nam iz Ljubljane ter nam v razpravi o rešitvi soc. vprašanja naslikal raj, ki nas čaka v prihodnji socialno-demokratski državi. Po končanem sporedu se je razvila zelo živahna prosta zabava. Naš društveni pevski zbor je pod vodstvom svojega pevovodje g. nadučit. Jos. Trampuž-a zapel prav lepo več lepih narodnih pesmij. Drugi dan smo praznovali god društvenega patrona, sv. Roka, s slovesno službo božjo. Precej prostorna cerkev je bila polna ljudstva. Slavnostni govor je imel zopet č. g. L. Smolnikar. Najsrčnejša zahvala g. Smolnikarju za njegov trud in njegovo požrtvovalnost! A kakor smo bili veseli v ponedeljek in torek, tako smo se prestrašili v sredo, ko smo okoli 10. ure predpoludnem zaslišali glas zvona, ki nam je naznanil, da mora biti v vasi ogenj. Unelo se je v hiši mizarja Jos. Spačal-a ter je skoraj vse zgorelo. Sreča, da so urno prihiteli ljudje, ki so bili večinoma doma, ter omejili ogenj. Posestnik je zavarovan, a za nizko svoto. Kako je ogenj nastal, ni mogoče dognati. V sredo popoldne smo pa spremili k večnemu počitku posestnika in zidarja Antona Primožiča. Bil je dober mož, poštenjak stare korenine. Z varčnostjo in umnim gospodarstvom si je pridobil primeroma prav lepo premoženje. Naj počiva v miru!

— Čemu so mesogledi na deželi? Primerilo se je v ljubljanski okolici, da je mesogled pri mesarju zaplenil vola, pri katerem je videl, da ni zdrav. Mesar je dobil od živinozdravnika izpričevalo, da je vol

zdrav in je meso prodajal. Poizvedelo se je iz gotovega vira, da je imel mesogled kot vesten zaprisežen mož čisto prav. To potrjuje prejšnji gospodar volov in krajni živinozdravnik. Čemu so neki zapriseženi mesogledi?

Shod »sodalitatis« za litijsko dekanijo bo v Litiji dne 29. avgusta.

— Iz Trsta se nam poroča: Včeraj je imelo tu prvo veteransko društvo slavnost novodom cesarjevega rojstnega dne. Ob pol 9. uri so se udeležili sv. maše v cerkvi sv. Antona novega; igrala je veteranska godba. Popoludne so imeli veselico.

— Poslopje se je zrušilo. Piše se nam: Na lgu nad Ljubljano se je gostilničarju Mežanu zrušilo vse poslopje, katero je zidal na dvorišču. Ponesrečil je tudi zidar, ki je pod zemljo sidal; do petih popoludne v soboto ga še niso mogli rešiti. Ljudje so se temu gostilničarju že preje čudili, ker je hotel na malem svojem dvorišču vse zidati: hlev, ledenico, klet, verando itd.; ljudje so se le vpraševali, kdaj in kje postavi kozolec za žito. Radovedni smo tudi, katera oblast je dala dovoljenje za tako — zidanje?

— Vojno brodovje. Iz Gradeža se nam poroča: Dne 19. t. m. je iz Trsta pred Gradež priplulo 18 avstrijskih vojnih ladij, in sicer sedem velikih, devet torpedov in dva rušilca torpedov. Spustili so čolne v morje in mahoma je bilo polno vojakov v njih. O 9 uri se brodovje približa kopališču. Ker je voda plitva, so vojaki do pasu poskakali v morje ter pršli na suho. Vojaki so imeli v rokah puške, prinesli na suho 12 malih topov in šest vozičkov municije ter se postavili v red. Bilo jih je do 1800, vsi bosi in mokri. Imeli so vajo pod poveljstvom podadmirala Ripperja. Vse je šlo hitro in točno. Po vaji so se vojaki zopet vrnili na ladje, ki so ob 1 uri odplule v Pulj. Domačinom in tujcem ostane ta dan v živem spominu.

Ljubljanske novice.

Cesarska maša vojaških veterancev. Včeraj ob 8. uri zjutraj je odkorakalo 250 veterancev, med njimi 36 z Ježice, z Društveno godbo na čelu v šentjakobsko cerkev, kjer se je nato vršila cesarska maša. Po maši so se vrnili veteranci na dvorišče, kjer so društveni prostori. Tam je načelnik gospod Mihelič v krasnih in vznešenih besedah razložil velik pomen 100letnice avstrijskega cesarstva. Nato so se veteranci razšli z navdušenimi živjo-klici na cesarja. Ena stotnica je nastopila v obleki državne veteranske zveze, druga pa še v stari društveni opravi veterancev.

C. sarska slavnost poštnih uslužbencev. Ob 11. uri dopoldne so se zbrali poštni uslužbenci na poštnem dvorišču, odkoder so odkorakali ob en četrtni na 12 z društveno godbo na čelu v cerkev sv. Jakoba, kjer je bila ob pol 12. av. maša. Zanimanje za to mašo je bilo med občinstvom veliko, kar je dokazovala popolnoma natlačena cerkev. Med mašo je pel pevski zbor poštnih uslužbencev in pri sv. maši sta stregla dva poštna uslužbenca oblečena v društveno obleko. Po maši so odkorakali uslužbenci z godbo na čelu nazaj na poštno dvorišče ter se nato razšli.

Nezdrava pisarna na magistratu. Stranke, katere imajo opraviti v pisarni gospoda Mihaliča zaradi vojaških zadev, so se pritožile, da je v tej pisarni skrajno okužen zrak. Ravno pod pisarno so namreč električni akumulatorji in iz te delavnice prihajajo strupeni plini v pisarno, tako da kašlja vsakdo, ki ima opraviti v pisarni. In zaradi vojaških zadev ima opraviti ravno v tej pisarni mnogo strank. A največ pretrpi za-služni in osiveli gospod Mihalič. Nujno potrebno je, da se ta nedostatek odpravi. Morda se zgodi, ko se preseli mestna hranilnica v svojo novo hišo.

Konji so se splašili v soboto posestniku Pircu iz Matene ter na Karlovaski cesti zadeli ob neko hišo. Konja sta se odtrgala ter dvjela dalje.

Treščilo je danes dopoldne ob 11. uri v brzjavni urad na državnem kolodvoru. Strela je raztrgala žice, a druge škode ni povzročila, kakor da so bili uslužbenci v uradu in oni na kolodvoru, ki so celo videli švignti strela, nad vse preplašeni.

Biciklisti, pozor ob nevihti. Včeraj popoldne je bil ljubljanski biciklist L. Pucher v družbi več oseb na Dolenjskem. Med potom pri Dobrepolju je bila huda nevihta z groznim treskanjem. Treščilo je 50 korakov blizu biciklistov, ki so bili zelo preplašeni. Opozarjamo, da naj ob gromu biciklisti zapuste kolo, ker rad privabi strela.

Zaradi brezposelnosti je včeraj ljubljanska policija prijela Roko Podipar, Marijo Ločnikar in Ano Zupan.

Zaradi motenja nočnega miru v neki gostilni je danes policija prišla sledeče osebe: Frančiška Zagar, Frančiška Skrabo, Ivana Kruleta, Ivana Remžarja, Antona in Josipa Trškana.

Pretep pred konjušnico. Laha Lavagnola in Punteri sta v nedeljo zjutraj pred rdečo

vojašnica pretepla in telesno poškodovala Jakoba Gruma.

Na vojaške vaje je šel danes zjutraj iz Ljubljane brambovski polk št. 27 na Koroško ter se vrne 11. septembra. — Brambovski polk št. 5 se je včeraj pripeljal iz Trsta v Ljubljano in po kratkem odmoru dalje v Kranj.

Pretepla sta včeraj žena in sin mestnega delavca F. M., ker je prišel preveč svesel domov. Moral je v bolnico.

Umrli je v bolnici Jožef Mozetič, o katerem smo v soboto poročali, da so ga prepeljali iz Kilovč.

Sestanek slovenskih umetnikov bo dne 24. t. mes. v hotelu „Lurija“. Dnevni red: 1. Čitanje zapisa zadnjega sestanka. 2. Poročilo o nadaljnjih pripravah za jugoslovansko razstavo. 3. a) Volitev slovenskega zastopnika za belgrajsko jury; b) določitev poslovnika za ljubljanske presojevalne odseke. 4. Služajnosti.

Kurji tat je v noči od 19. na 20. t. m. g. Val. Accettu odnesel 14 kur.

Pobegnili je Polikarp Sposito, vratar v nekem tukajšnjem hotelu; zapustil je — več dolgov.

V deželno bolnico so pripeljali A. Portoluzija, katemu je v Bohinju padel kamen na glavo in ga močno poškodoval.

Učni tečaj za babice s slovenskim učnim jezikom se prične 1. oktobra. Prošnje do 10. sept. Razpisanih je devet ustanov po 105 K.

Umrli so: Pavla Habič, postreščkova hči 1½ leta, Florijanske ulice 16; Ivan Flander, paznikov sin, 25 dni, Vočmatski trg 8; Ivan Schachermayer, prisiljenec, 35 let, Poljanski nasip 56; Friderik Legat, sin pregleznika železnih voz, 3 mesece, Radcekega cesta 2; Vida Bisjak, pekoveškega mojstra hči, 14 dni, Poljanska cesta 49.

Cerkveni letopis.

Lurd v Vatikanu.

Papež Leon XIII. je večkrat rekel, da mu je jako žal, ker ne more obiskati osbno, kakor drugi verniki, čudodelni Lurd. Skof v Tartu je pustil na svoje stroške zgraditi v vatikanskih vrtovih natančen posnetek masabilske skal. Ranjki papež je v zadnjih letih svojega življenja večkrat obiskal »Lurd v Vatikanu«, in sedanjí papež je obišče vsak dan. Letos želi papež ob jubileju Brezmadežne otvriti »Lurd« v Vatikanu širšim množicam in zlasti pobožnim Rimljanom. Zgraditi hoče nad skalami kapelico, posnetek krasne cerkve nad masabilske skalami v Lurdu. Tudi te stroške bo pokrili škof v Tarbu, kateri pride osebo k blagoslovljenju te kapelice.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu:

Za Podpeč: Zupnija Brezovica 30 K. — Neimenovan 2 K.

Bog plačaj!

Družba sv. Cirila in Metoda so od 16. julija do 15. avgusta 1904. poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: Upravništvo »Slovenskega Naroda« 179 K 89 v., upravništvo ozir. uredništvo »Slovenca« 297 K 80 v., upravništvo »Mira« 982 K 70 v., podružnice: V Gorici 503 K 40 v., ženska v Ribnici 200 K, moška v Ribnici 200 K, šentjakobsko-trnovska moška v Ljubljani 112 K, ženska v Kranju 392 K, ženska šentpeterska v Ljubljani 203 K, moška v Kranju 93 K, v St. Petru na Krasu (»Pivka«) 34 K, v Gradcu 50 K, prva belokranjska ženska v Črnomlju 53 K, za Slovenji Gradec in okolico 48 K 65 v. (med temi dar g. I. Lenarta v Smartnu), ženska v Celju 300 K, v Skofji Loki 157 K 36 v.; društva: Prvo slov. pevsko društvo »Lira« v Kamniku čisti donesek od veselice v Dmžalch 10. julija 77 K 15 v., »Mladost« pjev. i tamb. klub hrvat. sveuč. gradana u Zagrebu 416 K 52 v., kmet bralno društvo v Bčeni 4 K, akademično društvo »Prosveta« za prodani narodni kolek 600 K, pevsko društvo »Zvon« v Litiji 100 K, g. I. Jebračin, prispevek od prodaje Ciril-Metodovega mila 17 K, Ivan Derovšek iz Zgorja, zbirko od dneva sv. Ane na Sv. Platini 10 K 41 v., župnik Ivan Sachser ob 25letnici mašništva 10 K, topli čarji darovali na dan skupščine v Zalcu, in sicer: gospa Hočevar 4 K, gospa Bayr 2 K, gospa Simonovič 2 K, gospa Praunseis 2 K, gđna. Katica Sterk 1 K, gg. Pfeifer 10 K,

J. N. Resman 10 K, Schmitt 5 K, Retner 5 K, zamida 5 K, Podboj 4 K, Petek 3 K, župan Sitar 3 K, dr. Weibl 3 K, Stark 2 K, dr. Kofjiva 2 K, Lenassi 2 K, Sitar 2 K, Natlačen 2 K, Matko 2 K skupaj 71 K, go spica Ludmila Roblek iz Litije, skupilo pri glavni »kupčini« prodanih društvenih znakov 224 K, Fran Zacherl v Ljutomeru, zbirko 5 K, Jan. Pretner iz Jesenja po gđni. Mici Schreyevi nabranih 20 K 70 v., Anton Kociper v St. Lorenzu 75 v., vodstvo šole na Muti 21 K 90 v. Za mladinske spise: 735 K 43 v. (med temi šolske seestre pri sv. Jakobu v Trstu 441 K 50 v.) Vsem darovalcem priskrba hvala!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Telefonska in brzojavna poročila

Japonsko-ruska vojska.

London, 22. avgusta. Japonski napad na Port Artur, začel v petek ali v soboto, je bil po japonskih poročilih odločen za definitivni naskok, a se je popolnoma ponesrečil. Včeraj so napad ponovili, zopet brez uspeha. Japonci so prej sklenili, da če bo tudi ta napad zastoj, bodo Port Artur blokirali in žrtvovali. Rusi imajo zdaj v Port Arturu še 23 000 za boj sposobnih mož, 6000 jih leži ranjenih.

London, 22. avgusta. »Daily Mail« je izvedel, da se je napad na Port Artur zakasnil zaradi velikih tehničnih težav. Japonci ne morejo dobiti stališča za svoje topove, in so morali zato doslej samo indirektno streljati. Japonci so z ladjo Itaši izgubili mnogo jako izvrstnega obležnega gradiva. Ker so vsi japonski in tuji listi v Tokiu brez poročil izpred Port Arturja, se sodi, da hočejo Japonci zamolčati težke izgube. Linjeviš v Vladivostoku ima 40 000 mož.

Tokio, 22. avg. Japonski križarici »Citoze« in »Cušima« sta napadli »Novika« pri Korzakovski. Japonske granate so povzročile požar na »Noviku«, ki se je potem potopil.

Čifu, 22. avgusta. Sliši se, da so Japonci vzeli utrdbo št. 25. severno od Zlate gore.

Čifu, 22. avgusta. Ladja, došla od Mitanskih otokov, pripoveduje, da je videla 20. t. m. pet japonskih ladij, ki so zasledovale dve ruski ladji.

Sangaj, 22. avgusta. Tactoj ni dovolil Rusom, da bi popravili kotel »Askoldov«, ter trdi, da je »Askold« došel z dvema rabinima strojema in dvema dobrima kotloma. V tem stanju mora tudi oditi.

Petrograd, 22. avgusta. Ko so Japonci zvečer 19. t. mes. in naslednje jutro brez uspeha napadali Port Artur, so tudi japonske ladje bombardirale mesto. Niti utrdbe niti mesto ni bilo pri tem poškodovano. Te zadnje dni so Japonci vso pozornost obrnili na Port Artur, ne zmeče se za Ljaolan.

Peterburg, 22. avgusta. Govori se, da je morivec Plehvejev, spoznan kot sin trgovca Sazonova iz Ufe, pred štirimi dnevi v ječi umrl.

Dunaj, 22. avg. Moskovski listi trdijo, da je bil pri postaji Tajšev sibirski železnice tovorni vlak, obstoječ iz 36 vagonov, uničen z dinamitom. Atentat je bil namenjen ekspresnemu vlaku, ki bi moral voziti ob tej uri, a se je slučajno zakasnil. Štiri osebe so mrtve, več težko ranjenih.

Celte, 22. avgusta. Ruska križarica neznanega imena je bila videti 40 milj od francoskega obrežja.

Razne stvari.

Prepoved glede izvažanja krme v Rumuniji. Uradni list objavlja naredbo ministrskega sveta, s katero je prepovedano izvažanje krme vsake vrste, kakor sena, slame, ovs, otrob ter odpadkov pri pravljanju spirita, sladkorja, piva in vegetabilnih olj.

Velike tatvine dragih kamenov. V angleškem kopalšču Newport je bilo pokradenih mnogo dragocenih kamenov. Se

boli pa je razburilo imenitnejše letovišnike v Newportu, ko je našel neki detektiv mnogo ukradenih dragocenosti v vrednosti do 200 000 dolarjev v stanovanju soproge nekakega milijonarja. O tej afri policija ne da nobenega pojasnila, vendar pa je občno mnenje, da so prišli ra sled imenitnim tatovom.

Meteorološki poročila.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Veterevi.	Nebo	Podoba
20	zveč.	736-9	19-6	brezvetr.	del. obl.	
21	7. zjutr.	736-4	15-4		megla	
	2. popol.	35-1	28-2	sl. jug.	del. obl.	0-0
	5. zveč.	35-3	18-3	sl. svzh.	nevihta.	
22	7. zjutr.	733-2	1-7		pol. obl.	3-6
	2. popol.	730-8	1-3	sl. jvzh.	obl.	

Srednja temperatura sobote 18-0°, norm. 1-4°.

Srednja temperatura nedelje 20-6° normale 18-3°.

Pri svojem odhodu iz Ljubljane v novo domovino se presrečno zahvalim vsem znancem in prijateljem na Slovenskem za njihovo pravo slovensko gostoljubnost in prijaznost; obenem pa kličem vsem, od katerih se nisem mogel osebno posloviti, presrečno:

„Na svidenje in z Bogom!“

Ljubljana, 20. avgusta 1904.

1894 1-1 Frank Sakser.

Dva učenca

za trgovino s špicerijskim blagom in deželnimi pridelki se takoj sprejmeta iz dobre in poštene hiše

Ponudbe pod »Trgovina« na upravništvu »Slovenca«.

1226 9-7

Učenec

se takoj sprejme

v trgovino z mešanim blagom pri Frano Zureu v Trebnjem

1890 4-1

Mladič,

star 22 let, želi dobiti kje službo cerkovnika — Poručb naj se pošiljajo: Jernej Kovač, cerkovnik v kapucinskem samostanu v Skofji Loki,

1893 3-1

Kuharica

išče službe

1891 3-1

pri kakem g. duhovniku. — Naslov pové iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«.

1872 3-1

Razglas.

Naznanja se, da hiša v Spod. Gorjah št. 28, po domače pri Kodrasu, v kateri je bila dosedaj gostilna in mesarija,

ni naprodaj

kakor je bilo v prvih dveh razglasih po pomoti objavljen.

Proda pa se zraven stoječa stara hiša št. 21 z vsem k tej hiši pripadajočim zemljiščem.

Natančneje poizvedbe ustmeno pri g. Janezu Slivniku na domače Čebularju, posestniku v Spod. Gorjah; pisмено pa pri lastnici gospe Mariji Javoršek-ovi v Zgor. Siški št. 70

Prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom

priporoča svojo najstarejšo in najboljši urejeno

delavnico za cerkveno opravo

vedno veliko zalogo izgotovljenih predmetov v raznih slogih, n. pr. monštranc, kelhov, svečnikov, lestencev, svetilk itd.

Vsako naročilo se točno in ceno izvrši.

Stare predmete sprejme v popravo in prenovljenje.

Leopold Tratnik, pasar in srebrar

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 27. 1888 10-2

Kup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanja za izgube pri šrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako šrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“
1, Wallzeile 10 in 13, Dunaj, 1, Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 184 367